

Тәжірибелік дағдылар орталығында клиникалық дағдыларды оқыту бойынша оқытушыға арналған әдістемелік нұсқаулық (орындау алгоритмі қолдануымен)

Науқастарға тазарту клизмасын жасау ережесі мен техникасы

Мамандығы: Жалпы медицина

Пән: Клиникаға кіріспе

Курс: 2

Кафедра: «Клиникаға кіріспе»

Құрастырушылар: Насреддинов Б.М.

O'NTUSTIK QAZAQSTAN

MEDISINA

AKADEMIASY

«O'ntustik Qazaqstan medicina akademiasy» AQ

SOUTH KAZAKHSTAN

MEDICAL

ACADEMY

AO «Yuzhno-Kazakhstanskaya meditsinskaya akademiya»

«Клиникаға кіріспе» кафедрасы

044-75

ТДО- да клиникалық дағдыларды игеруге арналған әдістемелік нұсқаулар
(орындау алгоритмін қолдана отырып)

Кафедра отырысында қарастырылып бекітілді.

Хаттама № 5 25.11.2022 ж.

Кафедра меңгерушісі

Жумадилова А.Р.

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Клиникаға кіріспе» кафедрасы	044-75
ТДО- да клиникалық дағдыларды игеруге арналған әдістемелік нұсқаулар (орындау алгоритмін қолдана отырып)	

Клиникалық дағдының атауы: Тазарту клизмасын орындау техникасы

Оқыту мақсаты: Керекті заттарды қолданып, тазарту клизмасын орындау техникасын игеру.

Алдын-ала нұсқау беру және манекенде дағдыны көрсету уақыты: 5 минут

Өздігінен үйренуге қажетті уақыт: 10 минут

Тренажер: P10500 ИНМЭН-1

Клиникалық дағдыларды меңгеру үшін қажетті теориялық білім:

- 1 Ішектің анатомиялық орналасуын жетік меңгере білу.
- 2 Науқастармен қарым-қатнас орната білу.
- 3 Жалпы деонтологиялық теорияларды жетік меңгеру.
- 4 Стерилизациялық шараларды жетік меңгеру.

Медициналық бұйымдар мен жабдықтардың тізімі: Резенкелі груша, су, кушетка, вазелин, қолғап, алжапқыш, халат, пленка.

Орындау алгоритмі:

№	Қадамдық әрекеттер	Орындауды бағалау	
		Иә	Жоқ
1.	Науқасқа емшара барысы мен мақсатын түсіндіріңіз, оның келісімін алыңыз.		
2.	Науқасты шымылдықпен (ағаш рамаларға матаны керіп жапсырған капсырмалы шымылдық) қоршаңыз (егер де емшара палатада орындалса).		
3.	Керекті заттарды алыңыз: груша, вазелин майы, эсмарх кружкасы, халатты, масканы, клеенкалы алжапқышты киіңіз.		
4.	Гигиеналық деңгейде қолыңызды тазартыңыз, қолғапты киіңіз.		
5.	Тазартуға арналған грушаны дайындап алыңыз		
6.	Науқастың астына жаялық төсеңіз, сол қырымен жатуын қадағалаңыз оның оң аяғын тізе буынынан бүгіп, кішкене ішіне қарай келтіріңіз, ал сол аяғы кушетка бойымен созылған болуы керек грушаның ұшына вазелин майын жағыңыз.		
10.	Сол қолдың I және II саусақтарымен бөксесін ашып, ал оңқолмен абайлап жеңіл айналмалы қозғалыспен ұштықты анус тесігіне енгізіп, оны тік ішекке қарай жылжытып, ең алғаш 3-4 см кіндік бағыты бойынша, сосын омыртқа жотасына қатарластыра отырып енгізіңіз.		
11.	Резенке грушаны қысып суды ішекке ақырын ене бастағанда науқасты ішпен терең дем алуын сұраңыз ішекке судың жылдам түсуі ауыр сезінуді болдырады қадағалаңыз.		
	Сұйықтық толық жіберілген соң грушаны ақырындап алыңыз, сұйықтықты 1-2 мин ұстауын сұраңыз, ақырындар суднаға, немесе әжетханаға отыруын сұраңыз.		
15.	Анус тесігінің айналасын тазартыңыз.		

OÑTÚSTIK QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Клиникаға кіріспе» кафедрасы	044-75
ТДО- да клиникалық дағдыларды игеруге арналған әдістемелік нұсқаулар (орындау алгоритмін қолдана отырып)	

16.	Қолданылған заттарды зарарсыздандыру ерітіндісіне салыңыз.		
17.	Клеенкалы алжапқышты, халатты, қолғапты, масканы шешіңіз.		
18.	Қолыңызды жуып, кептіріңіз.		

Бағалау критері

Тапсырмаға берілген уақыт–5 минут

Ең жоғарғы балл: (100 %)

Жинаған баллы: _____ (%)

Критерийді бағалаған оқытушының аты-жөні және қолы:

Тест

1. Оларды пайдалану мақсатына байланысты клизмаларды ажыратамыз:

- а) ластағыш
- б) тазарту
- в) профилактикалық

2. Атоникалық іш қату кезінде тазарту клизмасы үшін су қолданылады:

- а) 30°C
- б) 24°C
- в) 12°C

3. Оларды пайдалану мақсатына байланысты клизмалар:

- а) емдік (дәрілік)
- б) профилактикалық
- в) ерекше

4. Сифонды клизманы жүргізеді:

- а) бике-иесі
- Б) медбике
- в) дәрігердің қадағалауындағы медбике

5. Оларды пайдалану мақсатына байланысты клизмалар:

- а) толтыру
- б) қоректік
- в) Сулы

6. Сифонды клизма қою үшін болып табылады барлық басқа, :

- а) бұзылған геморрой
- б) асқазан-ішек жолынан қан кету
- в) науқастың туыстарының бас тартуы

7. Енгізілетін сұйықтық мөлшері бойынша клизмалар:

- а) микроклизма
- б) плазмоклизм
- в) макроклизма

8. Майлы клизманы орнатуға қарсы көрсетілім:

- а) шатасу сезімі
- б) жазықтылық;
- в) ас қорыту жолынан қан кету

9. Енгізілетін сұйықтық мөлшері бойынша клизмалар:

- а) алмұрт клизмасы
- б) сифонды клизма

OÑTÚSTIK QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Клиникаға кіріспе» кафедрасы	044-75
ТДО- да клиникалық дағдыларды игеруге арналған әдістемелік нұсқаулар (орындау алгоритмін қолдана отырып)	

в) көпіршікті клизма

10. Сифон клизмасын орнату үшін мыналарды дайындау керек:

а) сыйымдылығы 1 литр құйғышы бар шыны түтікпен қосылған екі асқазан зондтары

б) Эсмарх кружкасы және ұшы

в) шыны тамшылатқышпен қосылған екі резеңке зонд

Орындауды бағалау критерилері:

Берілген тапсырманы толық орындады.

Берілген тапсырманы толық орындамады немесе жартылай орындады.

Берілген тапсырманы мүлдем орындаған жоқ.

Жауаптар: 1- б 2-б 3-а 4-в 5-б 6-в 7 а 8-в 9-б 10-а

Әдебиеттер:

- 1) Перечень шаблонов (образцов) СОПов для ПМСП (правила, инструкции, процедуры, алгоритмы) Центра аккредитации (по состоянию на 06.06.2013 г.) с дополнениями участников рабочего совещания 27.05.2013 г.
- 2) CINAHL Nursing EBSCO Publishing, (Ipswich, Massachusetts), 2018 Dec 28.:
- 3) <http://web.b.ebscohost.com/nup/detali/detali?vid=4&sid=b85faf7c-a1be-4631-c2004b2046ee%40pdc-vsessmgr01&bdata=JnNpdGU9bnVwLWxpdmUmc2NvcGU9c210ZQ%3d#AN=T703863&db=nup> 85a-
- 4) Методические рекомендации «Стандартизация клинических и неклинических производственных процессов в медицинских организациях, их внедрение и мониторинг», РГП на ПХВ «РЦРЗ» МЗ РК, 2017 г.
- 5) American Association of Critical Nurses. (2016). AACN practice alert: Obtainig accurate noninvasive blood pressure measurements in adults. Retrieved November 28, 2018, from <https://www.aacn.org/clinical-resources/practicealerts/obtaining-accurate-noninvasive-blood-pressure-measurements-in-adults> (PP)
- 6) American Heart Association. (2017). Monitoring your blood pressure at home. Retrieved November 29, 2018, from <https://www.heart.org/en/health-topics/highblood-pressure/understanding-blood-pressure-readings/monitoring-your-bloodpressure-at-home>.

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН

**MEDISINA
AKADEMIASY**

«Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ

SOUTH KAZAKHSTAN

**MEDICAL
ACADEMY**

АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»

«Клиникаға кіріспе» кафедрасы

044-75

ТДО- да клиникалық дағдыларды игеруге арналған әдістемелік нұсқаулар
(орындау алгоритмін қолдана отырып)

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН

**MEDISINA
AKADEMIASY**

«Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ

SOUTH KAZAKHSTAN

**MEDICAL
ACADEMY**

АО «Южно-Казакстанская медицинская академия»

«Клиникаға кіріспе» кафедрасы

044-75

ТДО- да клиникалық дағдыларды игеруге арналған әдістемелік нұсқаулар
(орындау алгоритмін қолдана отырып)